

Міністерство освіти і науки України
Департамент освіти і науки Херсонської обласної державної адміністрації
Херсонський державний університет
Комунальний вищий навчальний заклад «Херсонська академія
неперервної освіти» Херсонської обласної ради
Бердянський державний педагогічний університет
Державний заклад «Південноукраїнський національний
педагогічний університет імені К.Д.Ушинського»
Поморська академія (м.Слупськ, Польща)
Мукачевський державний університет
Барановичський державний університет (м.Барановичи, Білорусь)
Миколаївський національний педагогічний університет імені
В.О.Сухомлинського

ПІДГОТОВКА
СУЧАСНОГО ПЕДАГОГА
ДОШКІЛЬНОЇ ТА ПОЧАТКОВОЇ ОСВІТИ
УМОВАХ РОЗБУДОВИ
НОВОЇ УКРАЇНСЬКОЇ ШКОЛИ

Збірник матеріалів Всеукраїнської з міжнародною
участю науково-практичної конференції

УДК 378.016+37.017.7:373.3

Підготовка сучасного педагога дошкільної та початкової освіти в умовах розбудови Нової української школи: збірник матеріалів Всеукраїнської з міжнародною участю науково-практичної конференції.– Херсон: ТОВ «Борисфен-про», 2018. – 393 с.

Редакційна колегія: проф. Петухова Л. Є., доц. Саган О.В., доц. Борисенко Н.М., доц. Кабельнікова Н.В, доц. Ляпіна В.В., доц. Пермінова Л.А., доц. Семашкіна Г.М., ст. викладачі Москова Т.М., Гаран М.С., викладач Бальоха А.С.

Рецензенти:

Кузьменко В.В. – доктор педагогічних наук, професор, завідувач кафедри педагогіки менеджменту освіти Комунального вищого навчального закладу «Херсонська академія неперервної освіти» Херсонської обласної ради

Коробова І.В. – доктор педагогічних наук, професор кафедри фізики та методики її викладання Херсонського державного університету

Затверджено вченою радою Херсонського державного університету (*протокол №10 від 26 березня 2018р.*)

збірнику представлено матеріали роботи Всеукраїнської з міжнародною участю науково-практичної конференції “Підготовка сучасного педагога дошкільної та початкової освіти в умовах розбудови Нової української школи”, яка проходила 19-20 квітня 2018 року на факультеті дошкільної та початкової освіти Херсонського державного університету.

статтях розкриваються актуальні питання дошкільної та початкової освіти за напрямками: «Теоретико-методичні засади формування професійної компетентності сучасного педагога дошкільної та початкової освіти», «Інновації в дошкільній та початковій освіті в контексті євроінтеграційних змін», «Методологія, технології та методики реалізації освітнього процесу в закладах дошкільної освіти та школі I ступеня», «Проблеми теорії і практики реалізації спеціальної та інклюзивної освіти дітей з особливими освітніми потребами», «Актуальні проблеми неперервної освіти», “Сучасні тенденції дошкільної та початкової освіти очима майбутніх науковців”. Представлені матеріали можуть бути використані педагогами для підвищення ефективності організації освітнього процесу у закладах освіти та студентами спеціальностей 012 «Дошкільна освіта» та 013 «Початкова освіта» під час теоретичної підготовки та написання наукових робіт.

Відповідальність за зміст статей несуть автори.

ISBN 978-966-97776-1-4

Зміст

ІННОВАЦІЇ В ДОШКІЛЬНІЙ ТА ПОЧАТКОВІЙ ОСВІТІ В КОНТЕКСТІ ЄВРОІНТЕГРАЦІЙНИХ ЗМІН.....	13
Андрієвський Б.М., ОСОБИСТІСНО-ЗОРІЄНТОВАНІ ПЕДАГОГІЧНІ ОСНОВИ ПІДГОТОВКИ ДИТИНИ ДО ШКОЛИ.....	13
Скворцова С.О., НАВЧАННЯ МАТЕМАТИКИ В 1-МУ КЛАСІ НА ЗАСАДАХ КОНЦЕПЦІЇ НОВОЇ УКРАЇНСЬКОЇ ШКОЛИ.....	16
Саган О. В., НОВА УКРАЇНСЬКА ШКОЛА ЯК СПРОБА РЕАЛІЗАЦІЇ НОВОЇ ОСВІТНЬОЇ ПАРАДИГМИ	20
Шарко В.Д., ПІДГОТОВКА МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ ДО ЗДІЙСНЕННЯ ГРОМАДЯНСЬКОГО ВИХОВАННЯ УЧНІВ НОВОЇ УКРАЇНСЬКОЇ ШКОЛИ.....	23
Якименко С.І., THE PROBLEM OF KNOWLEDGE INTEGRATION OF OLDER PRE-SCHOOL AND PRIMARY SCHOOL CHILDREN.....	29
Кондратюк С.В., СОДЕРЖАНИЕ МЕТОДИЧЕСКОЙ РАБОТЫ ПО ПЕДАГОГИЧЕСКОМУ СОПРОВОЖДЕНИЮ ИГРОВОЙ ДЕЯТЕЛЬНОСТИ ДЕТЕЙ ДОШКОЛЬНОГО ВОЗРАСТА В РАМКАХ ИННОВАЦИОННОГО ПРОЕКТА.....	33
Стребна О.В., ДОСВІД ПЕДАГОГІКИ І ПОЧАТКОВОЇ ШКОЛИ ЗАХОДУ: УКРАЇНСЬКА ПРОЕКЦІЯ	37
Валуєва І.В., ФОРМУВАННЯ ПОЛКУЛЬТУРНОЇ ТОЛЕРАНТНОСТІ В УЧНІВ НОВОЇ УКРАЇНСЬКОЇ ШКОЛИ.....	41
Полевикова О.Б., ПСИХОЛИНГВИСТИЧЕСКИЕ ОСНОВЫ СЛОВОЦЕНТРИЗМА РЕЧЕВОГО РАЗВИТИЯ ДЕТЕЙ.....	44
Соценко Ю.Ю., ВОЗРОЖДЕНИЕ ГУВЕРНЕРСТВА В УКРАИНЕ КАК СИСТЕМЫ ИНДИВИДУАЛЬНОГО ОБРАЗОВАНИЯ ДЕТЕЙ ДОШКОЛЬНОГО ВОЗРАСТА	48
Цюпак І.М., СУТНІСТЬ ДЕФІНІЦІЇ «ТЮТОР» У СУЧАСНОМУ ПРОСТОРІ ДОШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ.....	51
Горлова А.В., ВИКОРИСТАННЯ ОСВІТНЬОГО ПОТЕНЦІАЛУ МЕДІА В ПРОЦЕСІ СОЦІАЛІЗАЦІЇ МОЛОДШИХ ШКОЛЯРІВ.....	53
Юрчук Ю.Ю., АКТУАЛІЗАЦІЯ ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОГО СЕРЕДОВИЩА У КОНСТЕКСТІ СУЧАСНОЇ УКРАЇНСЬКОЇ ШКОЛИ.....	56

Светной О.П., ВИКОРИСТАННЯ НЕСТАНДАРТНИХ МЕТОДІВ РОЗВ'ЯЗУВАННЯ ЗАДАЧ ЯК ОДИН ІЗ ШЛЯХІВ ІНТЕНСИФІКАЦІЇ ПРОЦЕСУ НАВЧАННЯ МАТЕМАТИКИ.....	62
Комінарець Т. В. АКТУАЛЬНІСТЬ РЕАЛІЗАЦІЇ КОМПЕТЕНТНІСНОГО ПІДХОДУ В ОСВІТНЬОМУ ПРОЦЕСІ СУЧАСНОЇ ПОЧАТКОВОЇ ШКОЛИ.....	65
Демкович О.О., МНЕМОТЕХНІЧНІ ПРИЙОМИ У РОБОТІ З ДОШКІЛЬНИКАМИ.....	70
Кузнєцова О.В., ІННОВАЦІЇ В ДОШКІЛЬНІЙ ОСВІТІ В КОНТЕКСТІ ЄВРОІНТЕГРАЦІЙНИХ ЗМІН...	72

ПІДГОТОВКА ФАХІВЦІВ ДОШКІЛЬНОЇ ТА ПОЧАТКОВОЇ ОСВІТИ ДО РЕАЛІЗАЦІЇ НОВОЇ ОСВІТНЬОЇ ПАРАДИГМИ.....

76

Раєвська І.М., РОЗВИТОК ДОСЛІДНИЦЬКИХ УМІНЬ ПЕДАГОГА – ОДИН ІЗ ЧИННИКІВ УСПІШНОГО ЗДІЙСНЕННЯ ОСВІТНИХ РЕФОРМ.....	76
Бальоха А.С., НОВІТНІ ПІДХОДИ ДО ФОРМУВАННЯ ПРИРОДОЗНАВЧОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ ПОЧАТКОВОЇ ШКОЛИ У КОНТЕКСТІ НОВОЇ УКРАЇНСЬКОЇ ШКОЛИ.....	79
Борисенко Н. М., Сидоренко Н. І., ОСОБЛИВОСТІ ГРОМАДЯНСЬКОЇ ПІДГОТОВКИ ФАХІВЦІВ СТУПЕНЯ ВИЩОЇ ОСВІТИ «МАГІСТР» В УМОВАХ РОЗБУДОВИ НОВОЇ УКРАЇНСЬКОЇ ШКОЛИ.....	81
Мельничук Ю. Ю., ФОРМУВАННЯ МОВНОЇ ТОЛЕРАНТНОСТІ СТУДЕНТІВ ФДПО.....	85
Горбонос О.В., ЛІТЕРАТУРОЗНАВЧА КОМПЕТЕНТНІСТЬ В СИСТЕМІ ПІДГОТОВКИ ВЧИТЕЛЯ ПОЧАТКОВИХ КЛАСІВ ЯК ОСВІТНЬО-ПЕДАГОГІЧНА ПРОБЛЕМА.....	88
Черепаня Н.І., ФОРМУВАННЯ ПРОФЕСІЙНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ МАЙБУТНІХ ФАХІВЦІВ З ДОШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ	91
Пермінова Л. А., РЕФЛЕКСІЯ ЯК УМОВА ДИДАКТИЧНОЇ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНЬОГО ВЧИТЕЛЯ ПОЧАТКОВОГО ЗАГАЛЬНООСВІТНЬОГО НАВЧАЛЬНОГО ЗАКЛАДУ	94
Гаран М.С., ОСОБЛИВОСТІ ФОРМУВАННЯ ІНФОРМАЦІЙНО-КОМУНІКАЦІЙНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ МАЙБУТНІХ ВЧИТЕЛІВ ПОЧАТКОВИХ КЛАСІВ.....	97
Рехтета Л.О., ПІДГОТОВКА МАЙБУТНІХ ФАХІВЦІВ ПОЧАТКОВОЇ ОСВІТИ ДО ФОРМУВАННЯ КУЛЬТУРИ ЗДОРОВОГО СПОСОБУ ЖИТТЯ МОЛОДШИХ ШКОЛЯРІВ.....	101
Січко І.О., ФОРМУВАННЯ ЕКОЛОГІЧНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ МАЙБУТНІХ ФАХІВЦІВ ПОЧАТКОВОЇ ОСВІТИ.....	104

Авраменко К.Б., ФОРМУВАННЯ ГОТОВНОСТІ МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ ШКОЛИ І СТУПЕНЯ ДО ВИКОРИСТАННЯ ОСВІТНІХ ТЕХНОЛОГІЙ.....	108
Марушак В.С., ПРО ДЕЯКІ ОСОБЛИВОСТІ РОЗВИТКУ МОВЛЕННЯ МАЙБУТНІХ ФАХІВЦІВ ПОЧАТКОВОЇ ОСВІТИ.....	111
Тимченко А.А., КОМП'ЮТЕРНА ГРАМОТНІСТЬ ЯК СКЛАДОВА ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ ПОЧАТКОВОЇ ШКОЛИ.....	115
Резнік Н.О., ПІДГОТОВКА МАЙБУТНІХ ВЧИТЕЛІВ ПОЧАТКОВИХ КЛАСІВ ДО ІННОВАЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ПІД ЧАС ПРОХОДЖЕННЯ ВИРОБНИЧОЇ ПЕДАГОГІЧНОЇ ПРАКТИКИ.....	117
Білявська Т.М., КОМУНІКАТИВНА КОМПЕТЕНТНІСТЬ ЯК СКЛАДОВА ФАХОВОЇ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ ПОЧАТКОВОЇ ШКОЛИ.....	119
Казанжи І.В., ФОРМУВАННЯ ВИХОВНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ ПОЧАТКОВИХ КЛАСІВ.....	123

МЕТОДОЛОГІЯ, ТЕХНОЛОГІЇ ТА МЕТОДИКИ РЕАЛІЗАЦІЇ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ В ЗАКЛАДАХ ДОШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ ТА ШКОЛИ І СТУПЕНЯ.....

Фізеші О.Й., АКТУАЛІЗАЦІЯ РЕТРОДОСВІДУ ПОЧАТКОВОЇ ШКОЛИ ЗАКАРПАТТЯ В УМОВАХ РЕФОРМУВАННЯ ОСВІТИ УКРАЇНИ.....	126
Черепаня М.Т., ОРГАНІЗАЦІЙНО-ПЕДАГОГІЧНІ УМОВИ ПЕРЕБУВАННЯ ДІТЕЙ-РОМІВ У ДИТЯЧИХ ПРИТУЛКАХ ЗАКАРПАТТЯ ПЕРШОЇ ПОЛОВИНИ ХХ СТОЛІТТЯ.....	130
Мироненко О.В., ФОРМУВАННЯ КУЛЬТУРИ МОВЛЕННЯ В УЧНІВ ПОЧАТКОВОЇ ШКОЛИ.....	134
Морозова Є.Ю., ФОРМУВАННЯ ПОЛКУЛЬТУРНОЇ ТОЛЕРАНТНОСТІ В УЧНІВ ПОЧАТКОВИХ КЛАСІВ ПІД ЧАС ВИВЧЕННЯ УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ В ШКОЛАХ НАЦІОНАЛЬНИХ МЕНШИН З ПОГЛИБЛЕНИМ ВИВЧЕННЯМ ІВРИТУ.....	137
Анісімова О.Е., РОЗВИТОК ПІЗНАВАЛЬНОЇ МОТИВАЦІЇ ДІТЕЙ ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ ЗАСОБАМИ ТВОРЧИХ ІГОР.....	140
Владимирова А.Л., МУЗИЧНА ІМПРОВІЗАЦІЯ ЯК ЗАСІБ ФОРМУВАННЯ МИСТЕЦЬКИХ КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ МОЛОДШИХ ШКОЛЯРІВ.....	143
Голінська Т. М., ФОРМУВАННЯ ЕСТЕТИЧНИХ СМАКІВ МОЛОДШИХ ШКОЛЯРІВ ЗАСОБАМИ ПРИРОДИ.....	147

Семашкина Г. М., ПРИРОДНИЙ ДИДАКТИЧЕСИЙ МАТЕРИАЛ В ИГРОВОЙ ДЕЯТЕЛЬНОСТИ И ЗДОРОВЬЕ ДОШКОЛЬНИКА.....	150
Москова Т.М., ЕКОЛОГО-ЕСТЕТИЧНЕ ВИХОВАННЯ ДОШКІЛЬНИКІВ ЗАСОБАМИ ДИДАКТИЧНОЇ ГРИ.....	153
Попова О.І., Попова Л.П., КАЗКА ЯК ЗАСІБ МОРАЛЬНОГО ВИХОВАННЯ МОЛОДШИХ ШКОЛЯРІВ.....	155
Лесик А. С., ФОРМУВАННЯ КОМУНІКАТИВНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ МОЛОДШИХ ШКОЛЯРІВ В УМОВАХ НОВОЇ УКРАЇНСЬКОЇ ШКОЛИ.....	158
Стукас Е. А., ПОЗИТИВНІ І НЕГАТИВНІ АСПЕКТИ ФОРМУВАННЯ КЛІПОВОГО МИСЛЕННЯ У МОЛОДШИХ ШКОЛЯРІВ.....	161
Туркот Т.І., ДИДАКТИЧНА СИСТЕМА В СУХОМЛИНСЬКОГО І ПРОБЛЕМИ РОЗБУДОВИ СУЧАСНОЇ ПОЧАТКОВОЇ ШКОЛИ.....	164
Гаєвець Я. С., ОСОБЛИВОСТІ ЛОГІКО-МАТЕМАТИЧНОГО РОЗВИТКУ ДИТИНИ ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ.....	167
Перенчук А. І., ФОРМУВАННЯ ЕКОНОМІЧНИХ КОМПЕТЕНЦІЙ МОЛОДШИХ ШКОЛЯРІВ ЯК ПЕДАГОГІЧНА ПРОБЛЕМА.....	170
Тараленко А. В., ОСОБЛИВОСТІ ОРГАНІЗАЦІЇ РОБОТИ НАД СЮЖЕТНИМИ ЗАДАЧАМИ В КОНТЕКСТІ РОЗВИВАЛЬНОГО НАВЧАННЯ.....	173
Балута І. М., ДІЯЛЬНІСНА МОДЕЛЬ ЗАНЯТТЯ У СУЧАСНОМУ ДОШКІЛЬНОМУ НАВЧАЛЬНОМУ ЗАКЛАДІ.....	176
Марченко О. І., ВИКОРИСТАННЯ МУЛЬТИМЕДІЙНИХ ПРЕЗЕНТАЦІЙ В РОБОТІ З ДОШКІЛЬНИКАМИ.....	180
Петрусенко Г.О., ПЕДАГОГІЧНІ УМОВИ ФОРМУВАННЯ В МОЛОДШИХ ШКОЛЯРІВ ЕСТЕТИЧНИХ ПОЧУТТІВ У ПРОЦЕСІ ГУРТКОВОЇ ЛІТЕРАТУРНО-ТВОРЧОЇ ДІЯЛЬНОСТІ.....	183
Васькевич Л.А., МЕХАНІЗМИ НАВИЧКИ АУДІЮВАННЯ ЯК ВИДУ МОВЛЕННЄВОЇ ДІЯЛЬНОСТІ.....	186
Хоречко К.А., ТЕХНОЛОГІЯ РОЗВИТКУ ПІЗНАВАЛЬНОГО ІНТЕРЕСУ У ДІТЕЙ ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ В ПРОЦЕСІ МЕДІА-ОСВІТИ.....	188

Сипко К.А., ОСОБЛИВОСТІ ФОРМУВАННЯ АЛГОРИТМІЧНОГО МИСЛЕННЯ В УЧНІВ ПОЧАТКОВИХ КЛАСІВ ПІД ЧАС НАВЧАННЯ МАТЕМАТИКИ.....	191
Кеньо М. М., ЕКОЛОГІЧНІ УЯВЛЕННЯ ЯК СКЛАДОВА СВІТОГЛЯДУ ДОШКІЛЬНИКА.....	194
Фадєєва Я.І., КОМБІНАТОРНІ ЗАВДАННЯ ЯК ЗАСІБ ФОРМУВАННЯ ЛОГІЧНОГО МИСЛЕННЯ УЧНІВ.....	196
Качалюк В. М., ВИКОРИСТАННЯ ДОСВІДУ В.О.СУХОМЛИНСЬКОГО В ОРГАНІЗАЦІЇ ЩОДО ЗДОРОВ'ЯЗБЕРЕЖЕННЯ ТА ЗДОРОВ'ЯФОРМУВАННЯ НА УРОКАХ У СУЧАСНІЙ ПОЧАТКОВІЙ ШКОЛІ.....	198
Паршук С. М., Бордунова А. Ю., Дмитренко А. П., ФОРМУВАННЯ ЗАГАЛЬНОКУЛЬТУРНОЇ ГРАМОТНОСТІ УЧНІВ ПОЧАТКОВИХ КЛАСІВ ЗАСОБАМИ ТРУДОВОГО НАВЧАННЯ ТА ОБРАЗОТВОРЧОГО МИСТЕЦТВА.....	200
Романишин Р. Я., СПІВВІДНОШЕННЯ ПОНЯТЬ ОБЧИСЛЮВАЛЬНЕ ВМІННЯ ТА ОБЧИСЛЮВАЛЬНА НАВИЧКА.....	204
Тарасюк А.М., ПРОБЛЕМА ГАРМОНІЙНОГО РОЗВИТКУ ДИТИНИ У ФІЛОСОФСЬКІЙ ТА ПСИХОЛОГО-ПЕДАГОГІЧНІЙ ЛІТЕРАТУРІ.....	208
Мельник Н. С., ВИМОГИ ДО ПРЕДМЕТНИХ МАТЕМАТИЧНИХ КОМПЕТЕНЦІЙ УЧНІВ ПОЧАТКОВИХ КЛАСІВ.....	212
Іщук В.М., ПРОГРАМНІ ЗАСОБИ НАВЧАННЯ ТА УМОВИ ЇХ ВИКОРИСТАННЯ НА УРОКАХ ПРИРОДОЗНАВСТВА.....	214
Шелест Н. Д., ВИКОРИСТАННЯ ІНФОРМАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ ПІД ЧАС ВИВЧЕННЯ МАТЕМАТИКИ В ПОЧАТКОВИХ КЛАСАХ.....	218
Чугайнова О. А., ПРИРОДОВІДПОВІДНІСТЬ – ПРОВІДНИЙ ОРІЄНТИР ДІЯЛЬНОСТІ ДОШКІЛЬНОГО НАВЧАЛЬНОГО ЗАКЛАДУ.....	220
Шевчук Н. О., ФОРМУВАННЯ БАЗИСНИХ ЕКОНОМІЧНИХ ПОНЯТЬ У ДОШКІЛЬНИКІВ.....	222
Копос Т. В., ВИКОРИСТАННЯ ЕЛЕМЕНТІВ НАРОДНОЇ ПЕДАГОГІКИ В ПРОЦЕСІ ВИХОВАННЯ ДОШКІЛЬНИКІВ.....	224

ПРОБЛЕМИ ТЕОРІЇ І ПРАКТИКИ РЕАЛІЗАЦІЇ СПЕЦІАЛЬНОЇ ТА ІНКЛЮЗИВНОЇ ОСВІТИ ДІТЕЙ З ОСОБЛИВИМИ ОСВІТНИМИ ПОТРЕБАМИ.....	226
Кабельнікова Н.В., ТЕОРЕТИКО-МЕТОДИЧНІ ЗАСАДИ ОРГАНІЗАЦІЇ НАВЧАЛЬНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ДІТЕЙ З ОСОБЛИВИМИ ОСВІТНИМИ ПОТРЕБАМИ В УМОВАХ КЛАСІВ З ІНКЛЮЗИВНОЮ ФОРМОЮ НАВЧАННЯ	226
Казаннікова О. В., ПСИХОЛОГІЧНИЙ СУПРОВІД АУТИЧНОЇ ДИТИНИ.....	229
Ляпіна В.В., ОСОБЛИВОСТІ НАВЧАННЯ МАТЕМАТИКИ В ПОЧАТКОВИХ КЛАСАХ В УМОВАХ ІНКЛЮЗИВНОЇ ОСВІТИ.....	232
Савінова Н.В., Іваскевич Г. Ю., РОЗВИТОК ПІЗНАВАЛЬНИХ ІНТЕРЕСІВ УЧНІВ МОЛОДШОГО ШКІЛЬНОГО ВІКУ З ТЯЖКИМИ ПОРУШЕННЯМИ МОВЛЕННЯ НА УРОКАХ З ОЗНАЙОМЛЕННЯ З ПРИРОДНИЧИМ ТА СУСПІЛЬНИМ ДОВКІЛЛЯМ.....	235
Соколова Г. Б., ДО ПИТАННЯ ПСИХОЛОГІЧНОГО СУПРОВІДУ ДІТЕЙ ІЗ СИНДРОМОМ ДАУНА.....	239
Берегова М.І., ФОРМУВАННЯ ПРОФЕСІЙНИХ КОМПЕТЕНЦІЙ МАЙБУТНЬОГО КОРЕКЦІЙНОГО ПЕДАГОГА ПІД ЧАС ПІДГОТОВКИ ДО РОБОТИ В ІНКЛЮЗИВНОМУ СЕРЕДОВИЩІ.....	242
Мороз Г.В., ПСИХОЛОГО-ПЕДАГОГІЧНИЙ АНАЛІЗ ПРОБЛЕМИ АДИКЦІЇ У ДОШКІЛЬНИКІВ.....	246
Бабаніна І. О., ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ ВИВЧЕННЯ ПРОБЛЕМИ МОВЛЕННЄВОЇ ПІДГОТОВКИ ДІТЕЙ ІЗ МОВЛЕННЄВИМ ДИЗОНТОГЕНЕЗОМ ДО НАВЧАННЯ У ШКОЛІ.....	249
Камишна О. А., ВИКОРИСТАННЯ ОЗДОРОВЧОЇ КІНЕЗІОЛОГІЇУ ЛОГОПЕДИЧНІЙ РОБОТІ З ДІТЬМИ ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ	252
Пастущина Я. Ф., ОСОБЛИВОСТІ ОПАНУВАННЯ ФУНКЦІЯМИ МОВЛЕННЯ ДІТЬМИ НА РІЗНИХ ЕТАПАХ ОНТОГЕНЕЗУ.....	255
Кукса Е.В., ТЕОРЕТИЧНИЙ АСПЕКТ ЗАСТОСУВАННЯ КОМП'ЮТЕРНИХ ТЕХНОЛОГІЙ В НАВЧАЛЬНІ МОЛОДШИХ ШКОЛЯРІВ ІЗ ЗПР.....	257
Куліш А. С., АКТУАЛЬНІСТЬ ПРОБЛЕМИ ФОРМУВАННЯ МОВЛЕННЄВОЇ ГОТОВНОСТІ ДІТЕЙ З ДИЗАРТРІЄЮ ДО НАВЧАННЯ У ШКОЛІ.....	261

АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ НЕПЕРЕРВНОЇ ОСВІТИ..... 263

Дубешко Н. Г.,
АКАДЕМИЧЕСКАЯ ПОДГОТОВКА РУКОВОДИТЕЛЕЙ
УЧРЕЖДЕНИЙ ДОШКОЛЬНОГО ОБРАЗОВАНИЯ
В ОБЛАСТИ УПРАВЛЕНИЯ КАЧЕСТВОМ ОБРАЗОВАНИЯ..... 263

Климович М.В.,
РЕЗУЛЬТАТИ ДОСЛІДЖЕННЯ ІНТЕЛЕКТУАЛЬНО-КРЕАТИВНОГО КОМПОНЕНТУ
ГОТОВНОСТІ СТУДЕНТІВ ПЕДАГОГІЧНОГО КОЛЕДЖУ ДО СТВОРЕННЯ
НАУКОВО-МЕТОДИЧНОГО СЕРЕДОВИЩА В ПОЧАТКОВІЙ ШКОЛІ..... 266

Захарченя Н. Ф.,
РАЗРАБОТКА ПЛАНА МАРКЕТИНГОВЫХ МЕРОПРИЯТИЙ УЧРЕЖДЕНИЯ
ДОШКОЛЬНОГО ОБРАЗОВАНИЯ..... 270

Фенцик О.М.,
КОМУНІКАТИВНА КОМПЕТЕНТНІСТЬ ЯК СКЛАДОВА
УПРАВЛІНСЬКОЇ КУЛЬТУРИ КЕРІВНИКА НАВЧАЛЬНОГО ЗАКЛАДУ..... 274

**СУЧАСНІ ТЕНДЕНЦІЇ В ДОШКІЛЬНІЙ ТА ПОЧАТКОВІЙ
ОСВІТІ ОЧИМА МАЙБУТНІХ НАУКОВЦІВ..... 277**

Гладка Ю.О.,
ФОРМУВАННЯ ГРОМАДЯНСЬКОЇ АКТИВНОСТІ УЧНІВ ПОЧАТКОВОЇ
ШКОЛИ В УКРАЇНІ ТА ПОЛЬЩІ..... 277

Мудра Г. Я.,
СУЧАСНІ ПІДХОДИ ДО ВИКОРИСТАННЯ ІНФОРМАЦІЙНО-КОМУНІКАЦІЙНИХ
ТЕХНОЛОГІЙ У ПРОФЕСІЙНІЙ ПІДГОТОВЦІ МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ
ПОЧАТКОВИХ КЛАСІВ..... 279

Хижко К.А.,
ОСОБЛИВОСТІ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ ВЧИТЕЛІВ ПОЧАТКОВИХ КЛАСІВ
ДО КОРЕКЦІЙНО-РОЗВИВАЛЬНОГО НАВЧАННЯ МАТЕМАТИКИ МОЛОДШИХ
ШКОЛЯРІВ..... 283

Товканець Г.В.,
Ком'яті П. Е.,
ДІЛОВА ГРА ЯК ВІДОБРАЖЕННЯ МОДЕЛІ ПОВЕДІНКИ
У ПРОФЕСІЙНІЙ ПІДГОТОВЦІ МАЙБУТНЬОГО ВЧИТЕЛЯ..... 286

Лалак Н.В.,
Мішко М. В.,
ПІДГОТОВКА МАЙБУТНІХ ФАХІВЦІВ ДО ВИКОРИСТАННЯ ІНТЕРАКТИВНИХ
ТЕХНОЛОГІЙ НАВЧАННЯ НА УРОКАХ У ПОЧАТКОВІЙ ШКОЛІ..... 289

Родіонова О.І.,
ПРЕДМЕТНА МАТЕМАТИЧНА КОМПЕТЕНТНІСТЬ ЯК
ДИДАКТИЧНА КАТЕГОРІЯ..... 293

Сокол О.С.,
РЕАЛІЗАЦІЯ БЕЗПЕРЕРВНОСТІ ПІЗНАВАЛЬНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ДОШКІЛЬНИКІВ
В ПРОЦЕСІ ВИКОРИСТАННЯ РІЗНОМАНІТНИХ ФОРМ ОЗНАЙОМЛЕННЯ З
ПРИРОДОЮ..... 295

Семененко В.І., СТВОРЕННЯ ОСЕРЕДКУ ПРИРОДИ У ДОШКІЛЬНИХ ЗАКЛАДАХ ЯК УМОВА ФОРМУВАННЯ ПІЗНАВАЛЬНИХ ІНТЕРЕСІВ ДОШКІЛЬНИКІВ.....	297
Дорохіна С.С., ОСОБЛИВОСТІ ЗАСТОСУВАННЯ МЕТОДУ ПРОЕКТІВ ПІД ЧАС ВИВЧЕННЯ ГЕОМЕТРИЧНОГО МАТЕРІАЛУ.....	299
Безлюдна К. С., СОЦІАЛЬНО-ПСИХОЛОГІЧНА АДАПТАЦІЯ ПЕРШОКЛАСНИКІВ ДО УМОВ ШКІЛЬНОГО НАВЧАННЯ.....	302
Коршук Ю.Л., ВИВЧЕННЯ МАТЕМАТИЧНИХ ТЕРМІНІВ В УМОВАХ БЛІНГВІЗМУ.....	304
Кравченко Р.О., ФОРМУВАННЯ В УЧНІВ ДРУГОГО КЛАСУ ВМІНЬ РОЗВ'ЯЗУВАТИ СКЛАДЕНІ ЗАДАЧІ.....	306
Румянцева К.Ю., ОСОБЛИВОСТІ ВИКОРИСТАННЯ НАОЧНИХ ЗАСОБІВ НА УРОКАХ МАТЕМАТИКИ В ПОЧАТКОВИХ КЛАСАХ.....	308
Бойко В.Р., ЗАСТОСУВАННЯ ДИДАКТИЧНИХ ІГОР НА УРОКАХ МАТЕМАТИКИ В ПОЧАТКОВІЙ ШКОЛІ.....	310
Телиця І.В., ОСОБЛИВОСТІ ВИВЧЕННЯ ВЕЛИЧИН МОЛОДШИМИ ШКОЛЯРАМИ З ВИКОРИСТАННЯМ ІНФОРМАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ.....	312
Лалак Н.В., Бурч І.М., ДО ПРОБЛЕМИ ОРГАНІЗАЦІЇ НАВЧАЛЬНО-ДОСЛІДНИЦЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ МОЛОДШИХ ШКОЛЯРІВ.....	314
Фенчак Л., Кухар К, ОСОБИСТІСНО-ОРІЄНТОВАНЕ СПІЛКУВАННЯ – ОСНОВА СТИМУЛЮВАННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ МОЛОДШОГО ШКОЛЯРА.....	318
Фенчак Л., Сеньків Ю., СПІВПРАЦЯ ШКОЛИ І СІМ'Ї ЯК ВАЖЛИВА СКЛАДОВА ФОРМУВАННЯ ОСОБИСТОСТІ ШКОЛЯРА	321
Попович О.М., Дешко М.-Х. В., ТВОРИ ЖИВОПИСУ ЯК ЗАСІБ РОЗВИТКУ ЗВ'ЯЗНОГО МОВЛЕННЯ ДІТЕЙ ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ.....	324
Попович О.М., Кертис К.В., СУТНІСТЬ ТВОРЧИХ ЗАВДАНЬ ДЛЯ РОЗВИТКУ ПІЗНАВАЛЬНОЇ АКТИВНОСТІ СТАРШИХ ДОШКІЛЬНИКІВ.....	327
Молнар Т.І., Дубюк В.Р., ШКІЛЬНА НЕУСПІШНІСТЬ: ШЛЯХИ ТА УМОВИ ПОПЕРЕДЖЕННЯ.....	330

Молнар Т.І., Микуланинець А.В., КОМПЕТЕНТІСНИЙ ПІДХІД У ПОЧАТКОВІЙ ОСВІТІ: ТЕОРЕТИЧНИЙ АНАЛІЗ ПРОБЛЕМИ.....	333
Молнар Т.І., Шпеник Т.Е., КОНЦЕПТУАЛЬНІ ПІДХОДИ ДО ПРОБЛЕМИ РОЗВИТКУ ОБДАРОВАНОЇ ОСОБИСТОСТІ В ПСИХОЛОГО-ПЕДАГОГІЧНІЙ ЛІТЕРАТУРІ.....	336
Носенок Т.О., ТЕОРЕТИЧНЕ ПІДГРУНТЯ ПОНЯТТЯ «ОСНОВИ КОМП'ЮТЕРНОЇ ГРАМОТНОСТІ» УЧНІВ ПОЧАТКОВИХ КЛАСІВ.....	339
Волощук Л. В., РОЗВИТОК КОМУНІКАТИВНО-МОВЛЕННЄВОЇ ФУНКЦІЇ В ОНТОГЕНЕЗІ.....	341
Слободенюк Н. В., МЕТОДИКА РОЗВИТКУ МОВЛЕННЯ У ДІТЕЙ СТАРШОГО ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ ІЗ ЗАГАЛЬНИМ НЕДОРОЗВИНЕННЯМ МОВЛЕННЯ ЗАСОБАМИ КАЗОК.....	343
Дрозд С.С., ОСОБЛИВОСТІ НАВЧАННЯ МАТЕМАТИКИ УЧНІВ ПОЧАТКОВИХ КЛАСІВ З ДИСЛЕКСІЄЮ.....	345
Шруб М. С., ІСТОРИЧНИЙ ТА СУЧАСНИЙ АСПЕКТИ ДОСЛІДЖЕННЯ ПРОБЛЕМИ ФОРМУВАННЯ ФУНКЦІОНАЛЬНОГО БАЗИСУ ПИСЬМА У ДІТЕЙ З РІЗНИМИ ТИПАМИ ЛАТЕРАЛІЗАЦІЇ.....	348
Бойко Т. М., ВЗАЄМОЗВ'ЯЗОК МІЖ ФОРМУВАННЯМ МОВЛЕННЄВОЇ ФУНКЦІЇ ТА РОЗВИТКОМ ДОВІЛЬНОЇ ПОВЕДІНКИ У СТАРШИХ ДОШКІЛЬНИКІВ.....	351
Мазуренко Т. М., ПСИХОЛІНГВІСТИЧНІ ОСНОВИ НАВЧАННЯ ПРАВОПИСУ.....	353
Федоренко І.М., ПІДГОТОВКА МАЙБУТНІХ ВИХОВАТЕЛІВ ДО РОБОТИ З ДІТЬМИ В УМОВАХ ІНКЛЮЗИВНОЇ ОСВІТИ.....	355
Цоцко О.С., ПСИХОЛОГО-ПЕДАГОГІЧНА ДІАГНОСТИКА УЧНІВ МОЛОШИХ КЛАСІВ З ВАДАМИ МОВЛЕННЄВОГО РОЗВИТКУ.....	357
Батог Ж. В., МЕТОД МОДЕЛЮВАННЯ ЯК ЗАСІБ РОЗВИТКУ ЗВ'ЯЗНОГО МОВЛЕННЯ У СТАРШИХ ДОШКІЛЬНИКІВ.....	360
Португальська Ю. І., ОСОБЛИВОСТІ УЯВИ У ДІТЕЙ ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ ІЗ ЗАГАЛЬНИМ НЕДОРОЗВИНЕННЯМ МОВЛЕННЯ.....	363
Шатохіна Н.Є., ОСОБЛИВОСТІ ЛЕКСИКО-ГРАМАТИЧНОЇ СТОРОНИ МОВЛЕННЯ У ДІТЕЙ МОЛОДШОГО ШКІЛЬНОГО ВІКУ ІЗ ЗПР.....	365

Семіяга Я.В., ЛЕКСИКО-ГРАМАТИЧНА СТОРОНА МОВЛЕННЯ У ДІТЕЙ МОЛОДШОГО ШКІЛЬНОГО ВІКУ ІЗ СИСТЕМНИМ НЕДОРОЗВИНЕННЯМ МОВЛЕННЯ.....	369
Пашенко К.С., УДОСКОНАЛЕННЯ СИСТЕМИ МАТЕМАТИЧНОЇ ОСВІТИ МОЛОДШИХ ШКОЛЯРІВ НА ЗАСАДАХ ІНТЕГРАЦІЇ.....	372
Старостіна Т. В., ІНТЕГРАЦІЯ СТРУКТУРИ ТА ЗМІСТУ ПОЧАТКОВОЇ ОСВІТИ.....	374
Прилепська Л. П., РОЗВИТОК КРЕАТИВНИХ УМІНЬ І НАВИЧОК ЯК НЕОБХІДНА СКЛАДОВА ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ ФАХІВЦІВ ПОЧАТКОВОЇ ОСВІТИ.....	377
Андрієнко В.В., ФОРМУВАННЯ МІЖПРЕДМЕТНИХ КОМПЕТЕНЦІЙ МОЛОДШОГО ШКОЛЯРА ЯК АКТУАЛЬНА ПЕДАГОГІЧНА ПРОБЛЕМА.....	381
Воляннюк А.С., КОМПАРАТИВНИЙ АНАЛІЗ СТАНДАРТІВ ПІДГОТОВКИ ВЧИТЕЛІВ ПОЧАТКОВИХ КЛАСІВ (ІСТОРИКО-ЛОГІЧНИЙ АСПЕКТ).....	383
Петрак В.В., ІНФОРМАЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ ЯК ЗАСІБ ФОРМУВАННЯ МОВЛЕННЄВОЇ КОМПЕТЕНЦІЇ У ДІТЕЙ СТАРШОГО ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ.....	385
Халкіна А.В., ТРАНСФОРМАЦІЯ ЗМІСТУ МАТЕМАТИЧНОЇ ОСВІТИ В УМОВАХ РОЗБУДОВИ НОВОЇ УКРАЇНСЬКОЇ ШКОЛИ.....	387
Чуча А.М., ВИКОРИСТАННЯ ІНФОРМАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ ПІД ЧАС ВИВЧЕННЯ МАТЕМАТИКИ В ПОЧАТКОВИХ КЛАСАХ	389
Досенко Ю. В., СТВОРЕННЯ ІННОВАЦІЙНОГО СЕРЕДОВИЩА – КРОК ДО НОВОЇ УКРАЇНСЬКОЇ ШКОЛИ	391
Молнар Т.І., Шингляр Ю.І., СУТНІСТЬ І ЗМІСТ ПОНЯТТЯ «ПЕДАГОГІЧНА МАЙСТЕРНІСТЬ ВЧИТЕЛЯ ПОЧАТКОВОЇ ШКОЛИ»	394

Борисенко Н. М.,

кандидат педагогічних наук, доцент,
доцент, кафедри природничо-математичних
дисциплін та логопедії
Херсонського державного університету;

Сидоренко Н. І.,

кандидат філологічних наук,
доцент, доцент кафедри філології
Херсонського державного університету

ОСОБЛИВОСТІ ГРОМАДЯНСЬКОЇ ПІДГОТОВКИ ФАХІВЦІВ СТУПЕНЯ ВИЩОЇ ОСВІТИ «МАГІСТР» В УМОВАХ РОЗБУДОВИ НОВОЇ УКРАЇНСЬКОЇ ШКОЛИ

Концепції Нової української школи зазначено, що освітній процес має бути організовано за моделлю поваги до прав людини, демократії, підтримки добрих ідей. Формувати таку модель та закладати основні стереотипи демократичної поведінки може тільки вчитель вихований на засадах цінностей демократичного суспільства – верховенства прав людини, рівності і взаємній відповідальності. Враховуючи те, що для громадянського становлення особистості велике значення має залучення до різноманітних сфер соціальних відносин та суспільної практики, заклади вищої освіти мають стати тим осередком, де «студенти себе відчують справжніми громадянами, де на власному досвіді навчаться брати відповідальність та приймати рішення, розуміти та реагувати на процеси, що відбуваються в їх оточенні через призму демократичних процесів у суспільстві» [1, 3]. Освіта для демократичного громадянства не є простим поглинанням фактичних знань, а є практичним розумінням, набуттям навичок та здібностей, ціннісних орієнтацій та позицій. Основним є те, що студенти можуть навчатись демократичному громадянству до тієї міри, наскільки цьому є прикладом викладачі та шляхи, якими здійснюється та організовується студентське життя через формальні та інформальні методи навчання.

Це стає можливим завдяки впровадженню Освіти для демократичного громадянства Освіти з прав людини (ОДГ/ОПЛ) в освітній процес ЗВО [1- 4]. За своєю суттю проект ОДГ/ОПЛ є:

- активним – робить наголос на навчанні через дію;
- базується на завданнях–структурована навколо актуальних навчальних завдань ОДГ/ОПЛ;
- співробітницьким – використовує групову роботу та навчання у формі співробітництва (кооперативне навчання);
- інтерактивним – використовує дискусію та дебати;
- критичним – вимагає від учителів креативного мислення;
- базується на участі – дозволяє студентам здійснювати внесок у навчальний процес.

Згідно вимог швейцарсько-українського проекту «DOCCU» (www.doccu.in.ua), який почав реалізуватися в закладах вищої освіти України з 2018 року, розробникам в Україні було надано матеріали, які презентують доробок зарубіжних науковців з проблеми громадянського виховання[1-4].

Викладачам, що беруть участь в пілотному проекті запропоновано з урахуванням цих матеріалів розробити шляхи можливої реалізації освітнього процесу під час вивчення дисциплін, передбачених навчальним планом закладів вищої освіти.

Вважаємо, що в освітньому процесі закладів вищої освіти має бути зроблено акцент на особистісний розвиток студентів, формування їх соціальної та громадянської компетентностей шляхом засвоєння різних видів соціального досвіду, що складається

із загальнолюдських, загальнокультурних та національних цінностей, соціальних норм, громадянської активності, прийнятої в суспільстві поведінки, толерантного ставлення до відмінностей культур, традицій і різних думок [1].

Важливим для цього процесу є продовження формування життєвих навичок соціальної компетентності - базису для адаптивної та позитивної поведінки, які дають змогу людині адекватно виконувати норми і правила, прийняті в суспільстві, ефективно вирішувати проблеми повсякденного життя.

Зважаючи на те, що організація і здійснення процесу громадянського виховання пов'язані з застосуванням певних форм, методів і засобів навчально-пізнавальної діяльності, важливим для викладачів є вибір зазначених складових освіти громадянського виховання, здатних забезпечити досягнення цілей демократичного навчання. Результати досліджень зарубіжних науковців свідчать, що перш за все, вони мають забезпечувати навчання: через активну дію (шляхом створення нового продукту і т. п.); через мислення (шляхом аналізу та формування нових поглядів); через спостереження та аналіз і прогнозування; через різноманітні вербальні форми навчання; через інструктажі, надання допомоги та співпрацю; через обговорення і дебати; через створення письмових освітніх продуктів; шляхом застосування різних способів виконання діяльності; через аналіз подій у реальному житті та власного досвіду; через експеримент, випробування і помилки [5,6].

Враховуючи, що провідними завданнями основних навчальних дисциплін для здобувачів ступеня вищої освіти «магістр» є формування навичок спілкування, толерантного ставлення й ефективної взаємодії з викладачами, ровесниками і дорослими (представниками іншої національності, віросповідання, статі тощо) без упереджень, стереотипів і конфліктів. Подання навчального матеріалу (характер його подання) в межах змісту будь яких дисциплін має:

забезпечувати виявлення змісту власного досвіду студентів;

виклад знань має бути направлений не лише на розширення їх обсягу, структурування, інтеграцію, узагальнення предметного змісту, але й на збагачення наявного досвіду кожного студента;

формування ціннісних орієнтацій має відбуватися з урахуванням дихотомічного принципу (уявлення про ціннісні оцінки формується на порівнянні дихотомічних пар цінностей: добро-зло, щедрість-жадібність, і т.п.)

-під час навчання необхідно постійно узгоджувати досвід студента зі змістом знань, які пропонуються;

активне стимулювання майбутніх вчителів до самооцінної освітньої діяльності повинне забезпечувати можливість самоосвіти, саморозвитку, самовираження під час оволодіння знаннями;

навчальний матеріал повинен бути організований так, щоб студент мав можливість вибору при виконанні завдань, розв'язанні задач (створення колізійних ситуацій);

-необхідно стимулювати студентів до самостійного вибору і використанню найбільш значущих для них способів опрацювання навчального матеріалу;

-освітній матеріал повинен забезпечувати реалізацію рефлексії, як оцінки суб'єктивної діяльності.

Головна особливість громадянської освіти та освіти з прав людини полягає у інтегруванні знань соціально-гуманітарного змісту і власного досвіду студентів на основі якого у них формується культура поведінки у природному і соціальному оточенні, вміння необхідні для посильної участі у соціально корисних справах, почуття патріотизму, поваги до людей, почуття власної гідності, національне самовизначення. Все це забезпечує можливості щодо формування системи громадянських та національних цінностей.

Категорія цінність належить до ключових понять сучасних людинознавчих наук. довідникових виданнях і наукових дослідженнях з філософії освіти, теорії виховання

навчання знаходимо різні тлумачення понять цінності, ціннісні орієнтації, ціннісне ставлення .

Цінності – духовне формоутворення, що існує через моральні та естетичні категорії, теоретичні системи, суспільні ідеали. Цінностями виступають найбільш значущі для людини речі; властивість предмета або явища, яка має певне значення для людей у культурному, суспільному або особистісному відношенні. Цінності - це загальноприйняті переконання відносно мети, до якої людина повинна прямувати. На кожному етапі розвитку суспільства створюється певний комплекс і структура цінностей. Вони сприяють перетворенню соціальних норм, правил та ідеалів на особистісні принципи життєдіяльності. У філософії і соціології цінністю вважається продукт конкретних історичних умов суспільного життя. Поняття «цінність» досить широке за значенням, його можна розглядати з психологічної, педагогічної та соціальної точки зору. Цінності стають виховним чинником, завдяки процесу їх перетворення на внутрішні мотиви поведінки особистості. Громадяни здійснюють вибір, керуючись цінностями. Значимість вибору залежить від того ціннісного критерію, на основі якого він здійснюється. Здійснений на основі ціннісних критеріїв вибір – це рішення, що має певні наслідки. Позитивне ставлення до демократичних цінностей (прав людини, людської гідності та свободи, верховенства права, різноманітності, демократичних інститутів та процесів, громадянської участі) виявляється у процесі дії особистості в певній ситуації.

Виховання національно свідомих патріотів, стійких громадян України – головне завдання національного виховання сьогодні. Громадянська позиція особистості має формуватися не тільки на основі демократичних цінностей, а й національних цінностей та на основі національної культури.

Основними національними цінностями є: українська ідея, державна незалежність, патріотизм, готовність до захисту батьківщини, історична пам'ять, громадянська активність, пошана до національних символів, любов до рідної культури, мови, свят, традицій, пошана до Конституції України, протидія антиукраїнській ідеології, прагнення побудувати справедливий державний устрій, сприяння розвитку духовного життя народу, дбайливе ставлення до національних багатств, увага до зміцнення здоров'я народу України. Національні цінності українського народу виростають з його традицій та звичаїв, відображаються у народних піснях, прислів'ях, творах літератури і мистецтва.

Громадянські цінності ґрунтуються на рівності всіх людей перед законом і знаходять своє втілення в спільнотах, заснованих на принципах демократії. Основними громадянськими цінностями є: прагнення до соціальної гармонії, обстоювання соціальної справедливості, культура соціальних і політичних стосунків, пошана до закону, рівність громадян перед законом, права людини на життя, власну гідність, безпеку, приватну власність, недоторканість людини, право на свободу думки, совесті, вибору конфесій, повага до демократичних виборів і влади, пошана до культурних цінностей інших народів, толерантне ставлення до інших людей.

Цінності сімейного життя: подружня вірність, піклування про дітей, піклування про батьків, пошана до предків, догляд за їхніми могилами, взаємна любов батьків, повага до прав дитини істарших, відповідальність за інших членів сім'ї, спільність духовних інтересів, здоровий спосіб життя, заняття спортом, культ праці, дотримання сімейних традицій, гостинність, гігієна сімейного життя.

Цінності особистого життя: пріоритет духовних цінностей, внутрішня свобода, особиста гідність, воля, мудрість, розум, здоровий глузд, лагідність, доброзичливість, правдивість, поміркованість, урівноваженість у особистих і громадських почуттях, гармонія душі та зовнішньої поведінки, етична вихованість, старанність, ініціативність, працьовитість, наполегливість, дотримання слова, точність, пунктуальність, самокритичність, ощадливість, вміння мовчати і слухати інших, шляхетність і відповідальність у стосунках з особами іншої статі, щедрість, допомога сиротам, хворим,

захист знедолених, уважність до власного здоров'я, розвиток естетичних смаків, турбота про довкілля.

Провідною ідеєю будь якого курсу є формування ціннісних орієнтацій магістра в різних сферах його життєдіяльності.. Тому у змісті курсу бажано виділити як очікуваний результат три базові компоненти розвитку та становлення особистості:

ставлення до себе (особистісне самовизначення);

ставлення до інших (самовизначення у сфері комунікації);

ставлення до навколишнього світу (суспільне самовизначення).

Література:

Навчаємо демократії : Базові матеріали з освіти для демократичного громадянства та освіти з прав людини для вчителів / Р. Голлоб, П. Крапф, О. Олафсдоттір, В. Вайдінгер; ред. Р. Голлоб, П. Крапф, В. Вайдінгер: Пер. з англ. та адапт. Л. І. Паращенко. – 3-тє вид. – К.: Основа, 2016. – Т. 1. – 164 с.

Зростаємо у демократії: Плани уроків для початкового рівня з питань демократичного громадянства та прав людини / Р. Голлоб, В. Вайдінгер; ред. Р. Голлоб, П. Крапф, В. Вайдінгер. – Пер. з англ. та адапт. О. В. Овчарук; заг. ред. укр. версії: Н. Г. Протасова. – 3-тє вид. – К. : Основа, 2016. – Т. 2. – 164 с.

Живемо в демократії: плани уроків з питань освіти для демократичного громадянства та освіти з прав людини для загальноосвіт. навч. закл./ Р. Голлоб, Т. Хаддлестон, П. Крапф та ін. ; пер. з англ., наук. редагування та адапт. О. В. Овчарук; заг. ред. : Р. Голлоб, П. Крапф ; заг. ред. укр. версії : Н. Г. Протасова. - 3-тє вид. – К. : Основа, 2016. – Т.3. – 212 с.

Беремо участь у демократії: плани уроків з ОДГ/ОПЛ для старших класів середньої школи / Р. Голлоб, П. Крапф, В. Вайдінгер. – Пер. з англ. та адапт. Л. І. Паращенко, Ю. О. Молчанової; заг. ред. укр. версії: Н. Г. Протасова. – К. : Основа, 2016. – Т. 4. – 294 с.

.Досліджуємо права дітей:Освіта для демократичного громадянства та з прав людини (ОДГ/ОПЛ): Серія уроків для 1-9 класів/Р Голлоб, П Крапф.- Пер з англ. та адапт. В.В.Полторак.-К.: Основа,2016.- Т.5.- 100с .